

[Ministeren for Handel, Industri og Søfart.] over for Andels- og Brugsforeningsbevægelsen. Trods det gode Kendskab, det ærede Medlem har til den danske Detailhandlerstand og til Forretningsverdenen overhovedet, tror jeg imidlertid, at han undervurderer denne Stands politiske Horizont. De private erhvervsdrivende forstaaer udmærket vel den Idé og Hensigtsmæssighed, der paa visse Omraader kan være i Andelstanken, ja de har endog forstaaet dette saa godt, at de selv er i Færd med at bygge deres egen Andelsbevægelse op. Det ærede Medlem er saaledes næppe ukendt med Fællesindkøbsforeningen HOKI, der blev stiftet i 1933 af selvstændige og initiativrige Købmænd paa Horsenseggen. Denne Virksomhed har siden været i stærk Vækst, har nu en Millionomsætning og driver egen Fabrikvirksomhed samt Import- og Eksportvirksomhed ganske som Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Ved Siden af HOKI kunde nævnes Kolonialgrossisternes Fællesindkøbsforeninger DAGROFA og JYKA. Man kunde endvidere nævne A/S OCEKA eller DANKAS, Danske Købmænds Handels-Aktieselskab. Specielt for Isenkræmmere findes Fællesindkøbene DIFA og IMERCO. At Købmændene selv er klar over, at disse Fællesindkøbs- og Produktionselskaber er beslægtede med Andelsideen, fremgaar af følgende Citat fra DANKAS' Festskrift ved 25 Aars Jubilæet i 1944. Heri skrives — jeg haaber, jeg har Formandens Tilladelse til et Citat —:

„Den Tanke, der ligger bagved, er at i et Land, hvor Andelsprincippet er et Led inden for Hovederhvervet Landbruget, og hvor det kooperative System er knæsat inden for det største politiske Parti, maa det være en naturlig Vej for den Handel, der vil bevare sin Frihed og Selvstændighed, at organisere sig, ikke alene fagligt, men ogsaa økonomisk, det vil sige gennemføre Fællesindkøb. Varerne skal fremskaffes uden fordyrende Mellemlid.“

De danske Købmænd er med andre Ord blevet en Slags Andelsfolk paa deres egen Manér.

Hvad angaar Andelsbevægelsens Krav om Ligestilling med de private Erhvervs Hovedorganisationer, hvor det gælder Handelsforhandlinger med Udlandet og Forhandling med hjemlige Myndigheder, da kan dette Spørgsmaal ikke afgøres generelt. Almindelig Anerkendelse som Hovedorganisation ved Handelsforhandlinger kan ikke gives Andelsbevægelsen, men overalt, hvor Andelsbevægelsen kan paavise en væsentlig økonomisk Interesse af tilstrækkelig Størrelsesorden, vil det være rimeligt, at An-

delsbevægelsen bliver taget med paa Raad paa lige Fod med andre tilsvarende Interesser. Det ærede Medlem vil komme i stærk Modstrid med sit Partis Mening om, hvorledes Bemyndigelseslove bør administreres, hvis han retter Indvendinger herimod.

Det ærede Medlem spørger videre, fra hvilke Kredse Regeringen agter at udpege Forbrugerrepræsentanter til Nævn og Udvalg, om det skal ske fra Arbejderbevægelsens Erhvervsraad og Landbrugets Erhvervsorganisationer, samt om Forbrugerrepræsentanterne skal være i Flertal. Hvad det sidste Spørgsmaal angaar, ser jeg ikke nogen Ulykke i, at Forbrugerne bliver stærkere repræsenteret, end de har været hidtil. Om de bliver i Flertal, vil dog være uden Betydning, for saa vidt som Udvalg og Nævn ikke er besluttede, men kun raadgivende. Men jeg ønsker at indhente Forbrugernes Raad paa lige Fod med Erhvervenes.

Hvor Forbrugerrepræsentanter skal hentes fra, maa afhænge af, hvilket sagligt Omraade det drejer sig om; hvor det f. Eks. drejer sig om Mel eller Brød, maa Forbrugerne naturligvis hentes fra helt andre Kredse, end hvor det f. Eks. drejer sig om Byggematerialer. Hvad specielt angaar Brød og Mel, overvejes det for Tiden i Handelsministeriet at udpege en direkte Forbrugerrepræsentant til Mel- og Brødnævnet. Her vil det formentlig være rigtigt at henvende sig til det Forbrugerraad, som de danske Kvindeorganisationer har dannet, bl. a. omfattende Danske Kvinders Nationalraad, De danske Husmoderforeninger, Dansk Kvindesamfund, Kvindeligt Arbejderforbund, Kooperativt Kvindeudvalg samt forskellige Organisationer for Husmødrene paa Landet.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Kristen Amby har Ordet for en kort Bemærkning.

Kristen Amby: Jeg vil gerne takke den højtærede Udenrigsminister, fordi han saa klart svarede paa det Spørgsmaal, som jo nok maa være opkommet hos mange, hvordan det eventuelt kunde gaa Medlemmer af det danske Mindretal i Sydslesvig, naar Freden engang er sluttet, som Følge af det Arbejde, dette Mindretal har gjort nu for eventuelt at hidføre en anden statspolitisk Status for deres Landsdel. Udenrigsministeren besvarede det derhen — saadan maa jeg forstaa det —, at af folkeretlige Grunde vilde der ikke kunne rejses Tiltale mod nogen mellem Kapitulationstidspunktet og det Tidspunkt, da den endelige Fred blev sluttet. Jeg